

Коротя О. Ю.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІІ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Сьогодні, у часи нестабільного розвитку економіки України, обумовлених як внутрішніми (політичними, соціально-історичними, економічними), так і зовнішніми (політичними, економічними) факторами, проблеми управління підприємствами, що знаходяться в кризових умовах, стають особливо актуальними.

Процеси банкрутства підприємств притаманні економіці з моменту виникнення ринкових відносин. Це пов'язано з тим, що характерною рисою ринку є взаємовідносини економічно самостійних господарюючих суб'єктів, що функціонують в умовах конкуренції, високої невизначеності і ризику, що в багатьох випадках призводить до руйнування цих суб'єктів.

У сучасній теорії та практиці досить широко розкриваються та досліджуються окремі питання методичних підходів до оцінки ймовірності банкрутства такими вітчизняними авторами, як І. А. Бланк, Т. В. Пепа, інші.

Головною метою цієї роботи є теоретичне обґрунтування сутності банкрутства, розгляд причин його виникнення, методів визначення на основі використання сучасних інформаційних технологій та економетричних методів аналізу.

Банкрутство є закономірним явищем ринкової економіки – збиткові, неефективні та неплатоспроможні підприємства припиняють свою діяльність. Однак у сучасних нестабільних економічних умовах значна кількість підприємств опинилась у скрутному фінансовому становищі. Досить часто підприємства зазнають фінансового краху у зв'язку з невідповідністю до раптових кризових умов чи будь-яких інших змін у економіці. За умови економічної кризи питання визначення ймовірності банкрутства підприємств стоїть особливо гостро, оскільки кількість збанкрутілих підприємств зростає

Більшість робіт західних фахівців також присвячено детальному аналізу саме корпоративних причин руйнувань бізнесу, в тому числі і на стадії його створення. Найбільш поширеною є класифікація, запропонована М.Д. Еймсом, згідно з якою виділяється 8 основних причин банкрутства бізнесу [1]:

- брак досвіду;
- нестача капіталу;
- невдале розташування бізнесу;
- неефективне управління оборотним капіталом;
- зайве інвестування в фіксовані активи;
- погана кредитна політика;
- використання коштів компанії на особисті цілі;
- несподіване зростання бізнесу.

Розглянемо основні дані Судової влади України щодо банкрутства підприємств в табл. 1

Таблиця 1. Аналіз кількості справ про відновлення платоспроможності боржників або визначення їх банкрутом за 2015–2019 рр.

Період	Кількість справ, закінчених провадженням	Темпи приросту, %	Загальна кількість справ, з яких винесено постанови про визнання банкрутом у звітному періоді	Темпи приросту, %
2015	2406	-	1799	-
2016	2101	-14,5	1385	-29,9
2017	1691	-24,2	1242	-11,5
2018	1386	-22,0	1024	-21,3
2019	1 184	-17,1	649	-57,8

Розроблено автором самостійно на основі джерела [2]

У табл. 1 представлено аналіз кількості справ про відновлення платоспроможності боржників або визначення їх банкрутом. На основі чого можна дійти висновку, що на кінець 2016 року кількість справ, закінчених провадженням, скоротилася до 2101, що менше, ніж у 2015 році, на 14,5%, а якщо порівняти 2019 рік з 2015-м, то кількість справ скоротилася у два рази. Загальна кількість справ, у яких винесено постанови про визнання банкрутом, у звітному періоді

на кінець 2019 року становила 649 що на 57,8% менше, ніж на кінець 2018 року, а у порівнянні з 2015 роком кількість таких справ менша у 2,7 разів. Банкрутство вітчизняних підприємств дуже впливає на соціально-економічне становище держави, оскільки зменшується кількість робочих місць, зростає безробіття, зменшуються податкові надходження до бюджетів всіх рівнів, зростає соціальна напруга у суспільстві. Тому необхідно чітко визначати причини банкрутства підприємства і вчасно попереджати його виникнення.

З метою запобігання кризовому стану підприємств треба сформувати відповідну й адекватну реальним соціально-економічним процесам систему попередження, запобігання та подолання банкрутства підприємства, яка породжує здатність підприємства до функціонування в умовах підвищеного ризику і загроз. Комплекс заходів попередження банкрутства передбачає застосування методик прогнозування і визначення ймовірності банкрутства підприємств та своєчасне інформування керівництва про потенційні загрози і ризики.

Список використаних джерел:

1. Управление в условиях неустойчивости финансово-экономической системы: стратегия и инструменты / Под ред. А.З. Бобылевой. М. : Издательство Московского университета, 2011. – 224 с.
2. Звіт судів першої інстанції про розгляд господарських справ Форма № 1-МС за 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 роки. URL : https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/